

Roczne sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych

Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie za rok 2016

Działalność Warsztatu Terapii Zajęciowej w Nowogardzie w roku 2016r. finansowana była ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na podstawie umowy nr ODD/WTZ/03/2000 zawartej z Państwowym Funduszem Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie w dniu 27 grudnia 2000r. W dniu 2 grudnia 2002r. Powiat Goleniowski zawarł z Zachodniopomorskim Towarzystwem Pomocy Osobom Niepełnosprawnym w Nowogardzie umowę nr 8213-9-1/02 dotyczącą Finansowania kosztów Warsztatu Terapii Zajęciowej.

1. Charakterystyka uczestników warsztatu oraz frekwencja w 2016 roku.

Po pierwszym półroczu jeden uczestnik zrezygnował z terapii w warsztacie z powodu zmiany miejsca zamieszkania. Na jego miejsce przyjęto uczestnika ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną oraz chorobami układu oddechowego i krążenia.

W zajęciach warsztatowych w roku 2016 brało udział 30 uczestników.

- **Przedział wiekowy**

21-30 lat - 16 osób,

31-40 lat – 12 osób,

41-50 lat – 1 osoba,

51-60 lat – 1 osoba.

- **Płeć**

Kobiety- 18 osób

Mężczyźni - 12 osób

- **Stopnie niepełnosprawności**

Stopień znaczny – 26 osób,

Stopień umiarkowany – 4 osoby.

- **Rodzaje niepełnosprawności**

Według schorzenia wiodącego:

4 osoby – upośledzenie umysłowe,

4 osoby choroba neurologiczne,

7 osób – choroba psychiczne,

3 osoby – zespół Downa,

1 osoba – upośledzenie narządu ruchu.

Schorzenia sprzężone:

1 osoba - choroba neurologiczna, upośledzenie umysłowe,

1 osoba - choroba neurologiczna, upośledzenie narządu ruchu,

3 osoby – upośledzenie umysłowe, choroba psychiczna,

1 osoba – choroba psychiczna, neurologiczna, upośledzenie umysłowe,

1 osoba – dysfunkcja narządu ruchu, choroba neurologiczna, upośledzenie umysłowe,

1 osoba – choroba psychiczna, choroba układu krążenia i oddechowego,

1 osoba – upośledzenie umysłowe, choroba psychiczna, epilepsja,

1 osoba – epilepsja, upośledzenie umysłowe,

1 osoba – choroba psychiczna, upośledzenie narządu ruchu,

1 osoba – choroba neurologiczna, psychiczna.

- Frekwencja na zajęciach

Styczeń – 29 osób, luty – 30 osób, marzec- 30 osób, kwiecień – 30 osób, maj- 30 osób, czerwiec- 30 osób, lipiec – przerwa urlopową, sierpień- 22 osoby, wrzesień- 30 osób, październik- 30 osób, listopad- 29 osób, grudzień- 30 osób.

2. Charakterystyka poszczególnych pracowni.

Pracownia gospodarstwa domowego, instruktor prowadzący zajęcia - Marlena Czarnecka.

Zajęcia w pracowni gospodarstwa domowego w 2016 roku prowadzone były dla sześciu uczestników, brały w nich udział osoby:

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, zespół Downa,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, choroba neurologiczna, upośledzenie narządu ruchu,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną i upośledzeniem umysłowym.

Zgodnie z indywidualnymi programami rehabilitacji i terapii w pracowni gospodarstwa domowego realizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2016 roku:

1. Rozwijanie zaradności osobistej.

- trening w zakresie czynności życia codziennego,
- ćwiczenia w zakresie samoobsługi i higieny osobistej,
- trening dbania o schludny wygląd,
- zajęcia w pracowni: higieniczne i estetyczne przyrządzanie posiłków, prace porządkowe, obsługa urządzeń technicznych,
- trening umiejętności odpowiedniego zachowania się,
- trening umiejętności organizowania stanowiska pracy,
- utrwalanie umiejętności przygotowywania prostych posiłków.

2. Rozwijanie umiejętności zawodowych.

- trening umiejętności pracy w zespole i współodpowiedzialności za wykonane zadania,
- rozwijanie motywacji i tempa pracy,
- podnoszenie sprawności manualnej i ruchowej,
- budowanie odpowiedniego stosunku do obowiązków,
- ćwiczenia odpowiedzialności za wykonywane zadania,
- ćwiczenia w zakresie dokładności przy wykonywanej pracy,
- trening przestrzegania trybu dnia pracy,
- samodzielne planowanie, kontrolowanie i wykonanie powierzonych czynności.

3. Zajęcia w pracowni.

- ćwiczenie umiejętności przygotowania prostych potraw,
- ćwiczenie umiejętności rozróżniania i nazywania poszczególnych produktów, naczyń, zastawy stołowej, sprzętów,
- utrwalanie umiejętności manualnych- krojenie, obieranie, pisanie, wycinanie, itd.
- nauka obsługi urządzeń niezbędnych do wykonania posiłków,
- ćwiczenie umiejętności korzystania z przepisów kulinarnych,
- nauka pieczenia ciast, ciasteczek,
- nauka zasad zdrowego żywienia, stosowania prawidłowej diety,
- nauka obsługi urządzeń RTV i AGD,
- wdrażanie do stosowania zasad BHP.

4. Trening ekonomiczny.

- poznawanie nominałów, bilon i banknoty,
- analiza możliwości finansowych,
- wykonywanie listy zakupów,
- wykonywanie zakupów za określoną kwotę.

5. Kontakt z rodziną.

Kontakt telefoniczny oraz osobisty z rodzicami wszystkich uczestników. Dotyczy spraw bieżących, stanu zdrowia, wyjazdów i wycieczek. Kontakt jest prawidłowy i najczęściej dochodzi do porozumienia stron.

W drugim półroczu 2016 roku:

1. Rehabilitacja społeczna.

- trening komunikacji społecznej,

- praca nad panowaniem nad emocjami,
- trening rozwiązywania konfliktów,
- budowanie wiary we własne siły,
- niwelowanie lęku przed nowym i nieznanym,
- utrwalanie właściwego stosunku do współpracowników i instruktora,
- trening przygotowania do podjęcia zatrudnienia.

2. Zajęcia w pracowni.

- nauka właściwego stosowania środków myjących,
- nauka zachowań konsumenckich- planowanie i dokonywanie zakupów,
- nauka dbania o czystość ciał i odzieży- pranie , prasowanie, regularna kąpiel, itd.,
- nauka dbania o teren zewnętrzny warsztatu- plewienie, grabienie, przycinanie,
- nauka dbania o gospodarstwo domowe- mycie okien, podłogi, ścieranie kurzy.

3. Rozwijanie zaradności osobistej.

- trening w zakresie umiejętności kulinarnych i zdrowego żywienia,
- trening dbania o higienę osobistą i schludny wygląd,
- utrwalanie umiejętności radzenia sobie w instytucjach pożytku publicznego- bank, poczta, przychodnia.

4. Trening ekonomiczny.

- nabywanie umiejętności oszczędzania,
- nauka planowania wydatków,
- nauka dokonywania zakupów.

6. Kontakt z rodziną.

Kontakt telefoniczny oraz osobisty z rodzicami wszystkich uczestników. Dotyczy spraw bieżących, stanu zdrowia, wyjazdów i wycieczek. Kontakt jest prawidłowy i najczęściej dochodzi do porozumienia stron.

Pracownia poligraficzno- komputerowa, instruktor prowadzący zajęcia- Agata Wasij.

Zajęcia w pracowni poligraficzno komputerowej w roku 2016 prowadzone były dla sześciu uczestników, brały w nich udział osoby:

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, zespołem Downa,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną, upośledzeniem narządu ruchu,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, schorzeniem neurologicznym, chorobą psychiczną (pierwsze półrocze). Ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną, chorobami układu oddechowego oraz krążenia (drugie półrocze),
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną.

Zgodnie z indywidualnymi programami rehabilitacji i terapii w pracowni poligraficzno- komputerowej realizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2016 roku:

1. Zapoznanie z zasadami BHP.

- zachowanie bezpieczeństwa na stanowisku pracy,
- omówienie zasad BHP w pracowni i poza nią,
- dbanie o bezpieczeństwo własne i innych,
- dbanie o sprzęt w pracowni.

2. Rozwijanie i wzmacnianie zachowań akceptowanych społecznie, zaradności osobistej w codziennym funkcjonowaniu.

- doskonalenie umiejętności czytania, pisania, liczenia,
- utrwalanie podstawowych nawyków zachowania higieny i zdrowego dożywiania,
- kształtowanie umiejętności niezbędnych w życiu codziennym,
- poznawanie alternatywnych metod komunikacji,
- rozwijanie percepcji wzrokowej i spostrzegania,
- wdrażanie do dbania o schludny wygląd,
- usprawnianie motoryki małej,
- trening koncentracji i uwagi,
- wzmacnianie poczucia własnej wartości,
- kształtowanie umiejętności radzenia sobie ze stresem i frustracją,

3. Trening ekonomiczny.

- operowanie pieniędzmi,
- racjonalne planowanie wydatków,
- dokonywanie przeliczeń,
- ćwiczenia orientacji w przychodach i wydatkach,
- trening oszczędzania.

4. Rozwijanie umiejętności obsługi programów.

- Microsoft Word,
- Microsoft Excell,
- Microsoft Publisher,
- obsługa programów multimedialnych (Windows media player , Winamp),
- Microsoft Power point.

5. Utrwalanie umiejętności obsługi.

- bindownica,
- skanera,
- drukarki,
- laminarki,
- odbiornika radiowego.

6. Kontakt z rodziną.

Kontakt jest prawidłowy u wszystkich uczestników. Kontakt odbywa się telefonicznie oraz osobiście i dotyczy rehabilitacji, współpracy oraz konsultacji w kwestii wyjazdów, wycieczek i dni wolnych od zajęć.

W drugim półroczu 2016 roku:

1. Komputer jako forma rozwoju osobistego.

- praca nad dokumentem tekstowym,
- praca przy użyciu programu graficznego,
- praca przy użyciu arkusza kalkulacyjnego,
- praca przy użyciu programu Power Point,
- praca przy użyciu programu Microsoft Publisher,
- korzystanie z programów multimedialnych,
- korzystanie z zasobów Internetu.

2. Utrwalanie umiejętności podłączania sprzętu multimedialnego oraz kompatybilnego z komputerem.

- drukarka,
- skaner,
- mysz, klawiatura,
- rzutnik multimedialny, głośniki.

3. Przygotowanie do pełnienia ról społecznych.

- nauka wypełniania druków pocztowych, bankowych, w przychodni,
- nauka wyrażania własnych uczuć i własnego zdania bez naruszania i narzucania się innym,
- nabywanie umiejętności podejmowania decyzji,
- wdrażanie samodzielnego dysponowanie pieniędzmi,
- nauka dysponowania czasem wolnym,
- wyrabianie poczucia odpowiedzialności za siebie i zadania,
- nauka i ćwiczenia w zakresie autoprezentacji.

4. Czynny udział w treningu ekonomicznym.

- wykonywanie zakupów,
- planowanie długoterminowe,
- poznanie form oszczędzania,
- korzystanie z instytucji bankowych.

5. Podtrzymywanie umiejętności związanych z życiem codziennym.

- doskonalenie umiejętności czytania, pisania i liczenia,
- utrwalanie wiadomości o zdrowym trybie życia,
- nauka wykorzystania czasu wolnego,
- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu grupy, integracja z otoczeniem,
- motywowanie do odnalezienia oraz pielęgnowania hobby i pasji,
- rozwijanie umiejętności artystycznych,
- trening pozytywnego myślenia, utrzymania wiary w siebie i swoje umiejętności,
- indywidualna rehabilitacja ruchowa, gimnastyka poranna.

6. Kontakt z rodziną.

Kontakt jest prawidłowy u wszystkich uczestników. Kontakt odbywa się telefonicznie oraz osobiście i dotyczy rehabilitacji, współpracy oraz konsultacji w kwestii wyjazdów, wycieczek i dni wolnych od zajęć.

Pracownia plastyczna, instruktor prowadzący zajęcia- Karolina Pacer.

Zajęcia w pracowni plastycznej w 2016 roku prowadzone były dla sześciu uczestników, brały w nich udział osoby:

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną, upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym.

Zgodnie z indywidualnymi programami rehabilitacji i terapii w pracowni plastycznej realizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2016 roku:

1. Utrwalanie zasad BHP.

2. Planowanie postanowień noworocznych.

3. Utrwalanie i poznanie różnorodnych form plastycznych.

- wyklejanie obrazków na desce kulkami z bibuły, skóry i kolorowych gazet,
- ćwiczenie motoryki małej (palców, dłoni, poprawy ich sprawności podczas ugniatania i kulania mas)
- wykonywanie metodą orgiami (torebki na prezent, pudełka, kwiaty, koła),
- rysowanie ołówkiem, kredkami ołówkowymi, świecowymi i pastelami,
- malowanie farbami plakatuowymi, witrażowymi, akwarelą,
- wykonywanie mas plastycznych (solnej) zajęcia z użyciem modeliny i plasteliny,
- wykonywanie kartek okolicznościowych(Wielkanoc),
- tworzenie stroików świątecznych na Wielkanoc,
- nauka szkicu,
- wykonywanie ozdób świątecznych z bibuły oraz krepy(kwiaty, zajęczki),
- ozdabianie wydmuszek modeliną, bibułą, cekinami.

4. Warsztat krawiecki.

- nauka oraz doskonalenie umiejętności wykorzystania ściągów maszynowych (podstawowych i ozdobnych),
- łątanie dziury, szycie rozprutej części odzieży, skracanie,
- wyszywanie serwetek,
- szycie rękawicy kuchennej oraz kapelusza na szpilki.

5. Motywowanie do udziału w życiu społecznym.

- motywowanie do brania udziału w zajęciach sportowych,
- zachęcanie do udziału w wycieczkach integracyjnych,
- zachęcanie do czytania książek oraz oglądania programów telewizyjnych.

6. Trening kultury zdrowotnej.

- higiena życia codziennego(czystość osobista, zachowanie czystości),
- pielęgnacja ciała (rąk, paznokci, włosów),
- utrzymanie czystości w pracowni.

7. Przygotowanie do życia w środowisku społecznym oraz zawodowym:

- nauka pisanie CV, listu motywacyjnego,
- analizowanie ofert pracy,
- nauka samodzielnego rozwiązywania problemów,
- nauka dokonywania prawidłowych wyborów.

8. Trening ekonomiczny.

- planowanie prostych zakupów,
- poznawanie wartości pieniądza,
- nauka planowania wydatków.

9. Kontakt z rodziną.

Kontakt odbywa się telefonicznie, listownie oraz osobiście. Dotyczy wycieczek, wyjazdów, nieobecności, wydatków.

W drugim półroczu 2016 roku:

1 .Utrwalanie zasad BHP.

2 .Utrwalanie i poznawanie różnorodnych form plastycznych.

- rysunek- rysownie ołówkiem, kredkami świecowymi i pastelowymi.
- rzeźba- masy plastyczne(masa solna, modelina, plastelina).
- dekoratorstwo i zdobnictwo- wykonywanie kartek okolicznościowych metodą Iris folding,
- malowanie farbami witrażowymi na szkle,
- wyklejanie obrazków na desce kulkami z bibuły, skóry i kolorowych gazet,
- dekoracje okolicznościowe, stroików świątecznych (Dzień Wszystkich Świętych, Boże Narodzenie),
- tworzenie kompozycji z wykonanych ozdób metodą guilling,
- wykonywanie oraz zdobienie bombek choinkowych.
- collage:

3. Warsztat krawiecki:

- odbijanie form na materiale i wycinanie nożyczkami(linia prosta, łamana),
- nauka podstawowych ściegów ręcznych, wyszywanie serwetek,
- nauka odpowiedniego doboru nici do tkaniny,
- szycie ściereczek kuchennych, fartucha kuchennego, skarpetek świątecznych na sztućce,
- przyszywanie guzika,
- fastrygowanie po linii prostej i nieregularnej,
- wykorzystanie umiejętności szycia do naprawy usterek odzieży, dziury, skracanie,
- nauka tkania na warsztacie tkackim..

4. Przygotowanie uczestników do życia w środowisku społecznym i zawodowym.

- kształtowanie prawidłowego komunikowania się,
- analizowanie ofert pracy,
- nauka pisanie CV, listu motywacyjnego.

6. Udział w treningu ekonomicznym:

- planowanie prostych zakupów,
- poznawanie wartości pieniądza,
- nauka planowania wydatków.

7. Kontakt z rodziną.

Kontakt odbywa się telefonicznie, listownie oraz osobiście. Dotyczy wycieczek, wyjazdów, nieobecności, wydatków.

Pracownia manualno- ruchowa, instruktor prowadzący zajęcia- Monika Dąbrowska.

Zajęcia w pracowni manualno- ruchowej w roku 2016 prowadzone były dla sześciu uczestników, brały w nich udział osoby:

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą neurologiczną, upośledzeniem umysłowym i narządu ruchu,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną , upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem narządu ruchu,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, choroba neurologiczną.

Zgodnie z indywidualnymi programami rehabilitacji i terapii w pracowni manualno ruchowej realizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2016 roku:

1. Trening samoświadomości i samodzielności.

- praca z ciałem, mowa ciała, gesty, mimika twarzy,
- rozwijanie motywacji,
- trening nawiązywania kontaktu wzrokowego, utrzymania koncentracji,
- ćwiczenia motoryki małej i dużej,
- terapia ruchem, gimnastyka, indywidualna rehabilitacja ruchowa,
- trening aktywnego słuchania,
- trening samodzielnego ubierania i zdejmowania odzieży wierzchniej,
- trening posługiwania się widelcem i łyżką, estetyki spożywania posiłku,
- dbanie o czystość ciała i odzieży.

2. Ero i Arteterapia.

- rysowanie kredkami, ołówkiem, pastelami, kredą,
- wyklejanie drobnymi elementami ze skóry,
- papieroplastyka, kartki okolicznościowe, laurki,
- wydzieranie z papieru,
- wyklejanie bibułą, plasteliną,
- zdobienie i dekorowanie,
- malowanie farbami,
- ćwiczenia manualne i motoryki małej,

3. Trening umiejętności społecznych.

- nauka odpowiedniego zachowania się w miejscach publicznych,
- uczulanie na zachowane schludnego wyglądu,
- nauka pozawerbalnego porozumiewania się z otoczeniem, komunikowania potrzeb, chęci,
- motywowanie do nawiązywania więzi, przyjaźni i integracji z otoczeniem,
- trening przestrzegania ustalonego trybu dnia pracy,
- trening ponoszenia odpowiedzialności za siebie i swoje stanowisko pracy,
- Wpajanie zwrotów grzecznościowych.

4. Kontakt z rodziną.

Kontakt telefoniczny, listowny, osobisty. Dotyczy nieobecności uczestników, wyjazdów, wycieczek, oraz potrzeb.

W drugim półroczu 2016 roku:

1. Trening samoświadomości i samodzielności.

- praca z ciałem, mowa ciała, gesty, mimika twarzy,
- rozwijanie motywacji,
- trening nawiązywania kontaktu wzrokowego, utrzymania koncentracji,
- ćwiczenia motoryki,
- terapia ruchem, gimnastyka, indywidualna rehabilitacja ruchowa
- trening samodzielnego ubierania i zdejmowania odzieży wierzchniej,
- trening posługiwania się widelcem i łyżką, estetyki spożywania posiłku,
- motywowanie do udziału w zajęciach rekreacyjnych, silwoterapia, gry i zabawy zespołowe, spotkania integracyjne.

2. Ero i Arteterapia:

- rysowanie kredkami, ołówkiem, pastelami, kredą,
- papieroplastyka, kartki okolicznościowe, laurki,
- wydzieranie z papieru,
- wyklejanie bibułą, plasteliną,
- malowanie farbami,
- ćwiczenia manualne i motoryki małej,
- trening przestrzegania trybu dnia pracy,
- trening ponoszenia odpowiedzialności za siebie i powierzone zadania.

3. Trening umiejętności społecznych.

- ćwiczenie logicznego myślenia,
- nauka pracy w grupie,
- budowanie poczucia przynależności,
- nauka odpowiedniego zachowania się w miejscach publicznych,
- uczulanie na zachowane schludnego wyglądu,
- nauka pozawerbalnego porozumiewania się z otoczeniem, komunikowania potrzeb, chęci,
- motywowanie do nawiązywania więzi, przyjaźni i integracji z otoczeniem,
- trening ponoszenia odpowiedzialności za siebie i swoje stanowisko pracy,
- trening umiejętności radzenia sobie ze stresem i frustracją.

4. Kontakt z rodziną.

Kontakt telefoniczny, listowny, osobisty. Dotyczy nieobecności uczestników, wyjazdów, wycieczek, oraz potrzeb.

Pracownia stolarska, instruktor prowadzący zajęcia- Dominika Szczygiel.

Zajęcia w pracowni stolarskiej w roku 2016 odbywały się dla sześciu uczestników, brały w nich udział osoby:

- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, zespołem Downa,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, chorobą neurologiczną,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, chorobą umysłową i neurologiczną,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym,
- ze znacznym stopniem niepełnosprawności, chorobą psychiczną,
- z umiarkowanym stopniem niepełnosprawności, upośledzeniem umysłowym, chorobą psychiczną, epilepsją.

Zgodnie z indywidualnymi programami rehabilitacji i terapii w pracowni stolarskiej realizowano zadania:

W pierwszym półroczu 2016 roku:

1. Utrwalenie zasad BHP

- utrwalenie nawyku bezpiecznego i prawidłowego zachowania się przy stanowisku pracy,
- bezpieczne posługiwanie się narzędziami w pracowni takimi jak: nóż do papieru, zszywacz, wyrzynarka do drewna, pistolet klejowy, nożyczki.

2. Doskonalenie sprawności manualnych poprzez wykonywanie prac ręcznych.

- ćwiczenia manualne: usprawnianie ruchów ręki, dłoni, nadgarstka i palców poprzez wycinanie i robienie kulek z bibuły,
- doskonalenie czynności manualnych (chwytywanie, trzymanie, przekładanie przedmiotów, zmywanie i otwieranie pojemników, wkładanie i wyjmowanie przedmiotów, dociskanie, pokręcanie, gnienie, przesypywanie, mieszanie, przelewanie),
- wykonywanie prac z wykorzystaniem materiałów takich jak: styropian, skóra, pływa piłśniowa, drewno, sklejka, tasiemka, szkło, kulki styropianowe, sisal,
- łączenie różnych materiałów, dobór kolorów, projektowanie wzorów i konstruowanie przedmiotów z drewna,
- prace budowlane z wykorzystaniem różnych materiałów.

3. Przygotowanie do życia w środowisku społecznym.

- wdrażanie do przestrzegania zasad higieny i bezpieczeństwa pracy,
- rozbudzenie poczucia przynależności do społeczności lokalnej,
- kształtowanie umiejętności porozumiewania się z otoczeniem werbalnie i pozawerbalnie,
- wdrażanie do kulturalnego, społecznie akceptowanego sposobu życia, eliminowanie zachowań niepożądanych,
- zachowanie higieny osobistej,
- wzbogacanie zasobu słownictwa,
- nauka zachowania się w banku, na poczcie, w przychodni,
- zapoznanie z najbliższym środowiskiem społeczno – przyrodniczym,
- aktywne uczestnictwo podopiecznych w różnych formach życia społecznego i kulturalnego.

4. Udział w treningu ekonomicznym:

- planowanie prostych zakupów,
- zarządzanie pieniędzmi,
- poznanie wartości pieniądza,
- nauka planowania wydatków.

5. Kontakt z rodziną.

Kontakt telefoniczny, listowny oraz osobisty. Dotyczy potrzeb uczestników, nieobecności, dojazdów, planowanych wycieczek i wyjazdów.

W drugim półroczu 2016 roku:

1. Rozszerzanie zakresu zajęć technicznych.

- dobór odpowiedniego narzędzie do wykonywanej pracy,
- nauka obsługi sprzętu (wyrzynarka, piła elektryczna, wiertarka, wkrętarka),
- nauka posługiwania się narzędziami (piła ręczna, imadło, wkrętarki, klucze, imbusy),
- malowanie ramek oraz wykonywanie ozdób z drewna,
- wykonywanie drobnych prac remontowych,
- nauka wykonywania płaskorzeźby i rzeźb przestrzennych,
- zdobywanie wiedzy w dziedzinie tworzenia różnych przedmiotów z wikliny,
- wykonywanie pudełek i drobnych przedmiotów gospodarstwa domowego,
- nauka wyrobu świec.

2. Doskonalenie sprawności manualnej.

- wykonywanie i formowanie papieru,
- doskonalenie czynności manipulacyjnych (chwytywanie, trzymanie, przekładanie przedmiotów, wkładanie i wyjmowanie przedmiotów, zamykanie),
- łączenie elementów konstrukcyjnych,
- wykonanie prac z wykorzystaniem materiałów takich jak : styropian, płyta pilśniowa, drewno, sklejka, łączenie różnych materiałów,
- nauka tworzenia i ozdabiania płaskorzeźb i rzeźb przestrzennych,
- stosowanie technik wikliniarskich,
- wykonywanie drobnych prac remontowych,
- udział w zajęciach ruchowych i gimnastyce porannej.

3. Czynny udział w życiu WTZ.

- nauka współpracy z innymi pracownikami,
- udział w zajęciach integracyjnych, pogadankach
- udział w wyjazdach, wycieczkach.

4. Wdrażanie do praktycznego zastosowania zasad etyki życia codziennego, społecznego oraz rozwijanie zaradności osobistej.

- kształtowanie i podtrzymanie nawyku utrzymania porządku w pracowni,
- trening przestrzegania zasad kultury osobistej,
- kształtowanie umiejętności zachowania higieny osobistej,
- kształtowanie koncentracji, wyobraźni i kreatywności,
- kształtowanie cierpliwości i wytrwałości oraz poczucia odpowiedzialności,
- wdrażanie poczucia satysfakcji z wykonanej pracy

6. Trening ekonomiczny.
 - planowanie zakupów,
 - zarządzanie pieniędzmi,
 - poznawanie wartości pieniędzy,
 - planowanie wydatków.

7. Kontakt z rodziną.

Kontakt telefoniczny, listowny oraz osobisty. Dotyczy potrzeb uczestników, nieobecności, dojazdów, planowanych wycieczek i wyjazdów.

Indywidualna rehabilitacja ruchowa instruktor prowadzący zajęcia- Marcin Olechowski.

Uczestniczka z mpdz w badaniu przykurcze zgięciowe obu bioder oraz stawów kolanowych. Miednica w przodopochyleniu. Zaburzony prawidłowy wzorzec chodu.

Cel rehabilitacji: Zniesienie przykurczy w stawach biodrowych oraz kolanowych, poprawa postawy oraz funkcji chodu. Ogólne usprawnienie uczestniczki.

Metody: Ćwiczenia czynne w odciążeniu, czynne wolne, czynne z oporem, ogólnie usprawniające, oddechowe. Nauka prawidłowego wzorca chodu. Poizometryczna relaksacja mięśni.

Na skutek rehabilitacji osiągnięto poprawę postawy, bez zniesienia napięcia mięśniowego. Nie odnotowano również poprawy funkcji chodu.

Uczestniczka z mpdz typu spastycznego czterokończynowego i chorobą psychiczną. Przykurcze przywiedzeniowo-zgięciowe w obu kończynach dolnych oraz lewej kończynie górnej.

Cel rehabilitacji: Normalizacja napięcia mięśniowego oraz ogólne usprawnienie uczestniczki.

Metody: Ćwiczenia bierne, prowadzonych. Terapia ręki spastycznej.

Ze względu na liczne nieobecności oraz brak chęci udziału w rehabilitacji nie odnotowano widocznych efektów.

Uczestniczka ze schorzeniem neurologicznym oraz epilepsją. Główny problem stanowi lewa kończyna górna jednak cała lewa strona jest porażona. Zaburzona postawa ciała, plecy okrągłe.

Cel rehabilitacji: Normalizacja napięcia mięśniowego, korekcja postawy ciała oraz poprawa wzorca chodu.

Metody: Masaż klasyczny, ćwiczenia czynne w odciążeniu, prowadzone oraz ogólnie usprawniające. Terapia ręki spastycznej.

Na skutek rehabilitacji osiągnięto normalizację napięcia mięśniowego, poprawę postawy ciała oraz nieznaczną poprawę funkcji chodu.

Uczestnik po urazie w obrębie CUN. Przejawia trudności w uzyskaniu prawidłowej postawy oraz prawidłowego wzorca chodu z uwagi na ograniczenie ruchomości miednicy i stawów biodrowych. Kontakt logiczny zaburzony, rozumie komendy.

Cel rehabilitacji: Nauka prawidłowego wzorca chodu oraz poprawa postawy, ogólne usprawnienie uczestnika. Zwiększenie zakresu w stawach biodrowych.

Metody: Ćwiczenia bierne, czynno-bierne oraz czynne w odciążeniu.

Z uwagi na liczne nieobecności z powodu choroby trudno o uzyskanie pożądanego efektu.

Uczestniczka z epilepsją. W badaniu stwierdza się plecy okrągłe oraz trójpłaszczyznowe skrzywienie kręgosłupa.

Cel rehabilitacji: Poprawa postawy ciała przez korygowanie wad postawy oraz doskonalenie prawidłowego wzorca chodu.

Metody: Ćwiczenia czynne oraz równoważne. Analizowanie prawidłowego wzorca chodu.

Na skutek rehabilitacji zauważono poprawę postawy oraz wzorca chodu. Uczestniczka w logicznym kontakcie, chętnie ćwiczy.

Uczestniczka z mpdz, w przebiegu schorzenia występuje porażenie spastyczne czterokończynowe ze szczególnym uwzględnieniem kończyn dolnych. Przykurcze przywiedzeniowo- zgięciowe w stawach biodrowych oraz zgięciowe w stawach kolanowych. Całkowicie zniesione ruchy czynne w stawach skokowych (ruch da się wywołać przy nacisku osiowym). W kończynach górnych wzmożone napięcie utrudnia zadania motoryki małej.

Cel rehabilitacji: Normalizacja napięcia mięśniowego, uzyskanie prawidłowej postawy, poprawa koordynacji wzrokowo-ruchowej. Wzmocnienie siły mięśniowej oraz nauka prawidłowego wzorca chodu.

Metody: Ćwiczenia bierne, czynno-bierne, czynne o odciążeniu, prowadzone, równoważne. Masaż klasyczny z elementami terapii punktów spustowych.

Na skutek rehabilitacji uzyskano możliwość chodu przy chodaku rehabilitacyjnym, podczas chodu można zanotować zgięcie grzbietowe stopy co daje nadzieję na poprawę funkcji chodu.

Uczestniczka z mpdz, w przebiegu choroby występuje porażenie spastyczne czterokończynowe, szczególnie nasilone w kończynach dolnych. Ruchy bierne w stawach w niepełnym zakresie. Pacjentka porusza się przy pomocy kul łokciowych.

Cel rehabilitacji: Normalizacja napięcia mięśniowego, zwiększenie zakresu ruchomości w stawach, poprawa funkcji chodu.

Metody: Ćwiczenia bierne, czynno-bierne, prowadzone, równoważne. Nauka prawidłowego wzorca chodu.

Na skutek rehabilitacji uzyskano zwiększenie zakresów ruchomości w stawach oraz zwiększenie koordynacji ruchowej.

Uczestniczka z mpdz, w przebiegu choroby występuje porażenie spastyczne czterokończynowe, skolioza oraz trudności w koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Cel rehabilitacji: Normalizacja napięcia mięśniowego, korekcja postawy ciała, koordynacji wzrokowo-ruchowej oraz uzyskanie funkcji chodu przy pomocy chodzika rehabilitacyjnego.

Metody: Ćwiczenia bierne, czynno-bierne, czynne w odciążeniu, prowadzone, równoważne. Masaż tkanek głębokich oraz oparty o techniki klasyczne. Nauka prawidłowego wzorca chodu, korekcja postawy.

Na skutek rehabilitacji uzyskano normalizację napięcia mięśniowego, zwiększenie równowagi oraz koordynacji wzrokowo-ruchowej.

Uczestniczka z porażeniem prawostronnym. Ręka typu spastycznego oraz chód koszący. Plecy okrągłe oraz boczne skrzywienie kręgosłupa.

Cel rehabilitacji: Poprawienie funkcji motorycznych pacjentki, normalizacja napięcia mięśniowego oraz korekcja wad postawy.

Metody: Ćwiczenia czynne, czynne z oporem, czynne w odciążeniu, równoważne, nauka chodu, poizometryczna relaksacja mięśni, masaż klasyczny.

Na skutek rehabilitacji uzyskano większe zakresy ruchomości w kończynie dolnej bezpośrednio zajętej porażeniem, poprawę postawy oraz normalizację napięcia mięśniowego.

3. Ogólne założenia Warsztatów Terapii Zajęciowej w Nowogardzie.

Warsztat Terapii Zajęciowej w 2016 roku realizował zadania z zakresu rehabilitacji społecznej oraz zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju, samodzielnym i niezależnym funkcjonowaniu w życiu codziennym oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społecznym. Realizacja tych zadań odbywała się poprzez:

- ogólne usprawnianie,
- rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego, zaradności osobistej,
- rehabilitację społeczną i zawodową realizowaną poprzez zajęcia ergo terapeutyczne,
- rozwój psychofizyczny.
- rehabilitację ruchową,
- trening ekonomiczny,
- współpracę ze środowiskiem rodzinnym,
- zajęcia integracyjne w WTZ oraz poza warsztatem, konkursy, spotkania kulturalne, wycieczki.

4. Efekty oddziaływań terapeutycznych i rehabilitacyjnych WTZ w Nowogardzie.

Efekty rehabilitacji i terapii są oceniane w trzech sferach:

1. Zaradność osobista oraz samodzielność wykonywania czynności życia codziennego,
2. Rehabilitacja społeczna- socjalizacja,
3. Rehabilitacja zawodowa.

Ad. 1. Zaradność osobista i samodzielność wykonywania czynności życia codziennego.

Jedna osoba nabyła umiejętność wycierania naczyń. Dwie osoby nabyły umiejętność prania ręcznego i uruchamiania pralki automatycznej. Jedna osoba nabyła umiejętność radzenia sobie w instytucjach pożytku publicznego. Dwie osoby korzystają z przepisów kulinarnych. Jedna osoba nabyła umiejętność obsługi urządzeń AGD oraz samodzielnego wykonania prostego posiłku. Jedna osoba poprawiła komunikację werbalną, jedna wzbogaciła zakres słownictwa. Pięć osób nabyła umiejętność dbania o swoje stanowiska pracy. Dwie osoby nauczyły się oszczędzania długoterminowego na wybrany cel. Dwie osoby szczegółowo monitują wydatki i racjonalnie je planują. Jedna osoba podtrzymała umiejętność podpisanie się imieniem i nazwiskiem. Trzy osoby regularnie dbają o higienę jamy ustnej. Jedna osoba współpracuje podczas zabiegów higienicznych. Jedna osoba nabyła umiejętność korzystania z komunikacji miejskiej. Dwie osoby nabyły umiejętność poruszania się po bliskim terenie. Dwie osoby nabyły nawyk dbania o higienę przed posiłkiem.

Ad. 2. Rehabilitacja społeczna- socjalizacja.

Jedna osoba znacznie ograniczyła używanie wulgaryzmów i zwrotów obraźliwych. Dwie osoby wykazują zainteresowanie i zaangażowanie w zajęciach nieobowiązkowych. Trzy osoby są chętne do dzielenia się i niesienia pomocy innym. Jedna osoba poprawiła pamięć i koncentrację. Trzy osoby wykonują polecenia i podporządkowują się przełożonym. Jedna osoba ma poczucie odpowiedzialności za wykonywane zadania. Jedna osoba czyta książki i prasę. Jedna osoba zachowuje schludny wygląd. Jedna z zaangażowaniem uczestniczy w zajęciach sportowych, ruchowych. Dwie osoby nawiązały bliższe relacje interpersonalne. Dwie osoby stworzyły więź i spędzają wspólnie czas wolny. Jedna osoba nabyła umiejętność proszenia o pomoc. Sześć osób dokonuje wpłat na książeczkę oszczędnościową samodzielnie. Jedna osoba podjęła decyzję o samodzielnym prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz zmianie miejsca zamieszkania. Jedna osoba potrafi rozwiązać sytuacje konfliktowe.

Ad. 3. Rehabilitacja zawodowa.

Dwie osoby samodzielnie obsługują urządzenie multimedialne oraz urządzenia kompatybilne z komputerem. Jedna osoba opanowała czynności wymagane do podjęcia pracy w ZAZ lub na stanowisku pracy chronionej. Trzy osoby racjonalnie oceniają swoją pracę. Trzy osoby wyrobiły w sobie umiejętność wytrwałego doprowadzania zadania do osiągnięcia założonego celu.. Dwie osoby są dokładne w wykonywanych działaniach. Jedna osoba potrafi przygotować złożony posiłek. Jedna osoba nabyła umiejętność obsługi drukarki. Jedna nabyła umiejętność samodzielnego prowadzenia zeszytu pracy. Jedna osoba poszukuje zatrudnienia na wolnym rynku pracy. Jedna osoba opanowała obsługę programu Power Point. Trzy osoby decydują o technice i materiałach wykorzystanych do zadania. Dwie osoby tworzą prezentacje multimedialne. Jedna osoba czyta ze zrozumieniem. Dwie osoby odwzorowują tekst. Pięć osób jest zdyscyplinowanych i przestrzega trybu dnia pracy. Jedna osoba samodzielnie wykonuje proste zadania. Jedna osoba nabyła umiejętność krojenia warzyw. Trzy osoby podporządkowują się przełożonym i wykonują powierzone im zadania. Cztery osoby potrafią pracować w grupie. Trzy osoby obsługują elektronarzędzia.

5. Dodatkowe formy rehabilitacji i terapii.

- zajęcia integracyjne – kalendarium,

Zajęcia te mają na celu umożliwienie podopiecznym pełnego uczestnictwa w życiu społecznym, kulturalnym, towarzyskim, wyrabianie poczucia jedności ze społeczeństwem. Buduje pewność siebie, motywuje do podejmowania kontaktów interpersonalnych, nawiązywaniu znajomości, angażowania się w życie publiczne.

Kalendarz zdarzeń, imprez okolicznościowych, wyjazdów, wycieczek:

Wydarzenie	Data	Miesiąc
Wyjście do Banku PKO, zakupy	14.01.2016	Styczeń
Zabawa urodzinowa	15.01.2016	
Zabawa na świeżym powietrzu (lepienie bałwana)	20.01.2016	
Wyjście do Banku PKO, zakupy	03.02.2016	Luty
Tłusty Czwartek	04.02.2016	
Zabawa urodzinowa	26.02.2016	
Zabawa Walentynkowa	15.02.2016	
Zimowe igrzyska sportowe	17.02.2016	
Dzień Kobiet	08.03.2016	Marzec
Palenie Marzanny	21.03.2016	
Uroczyste Śniadanie Wielkanocne	23.03.2016	

Wyjście nad jezioro	17.04.2016	Kwiecień
Zabawa urodzinowa	22.04.2016	
Wyjście do Banku PKO, zakupy	25.04.2016	
Zabawa urodzinowa	06.05.2016	Maj
Wyjście do Banku PKO, zakupy	09.05.2016	
Dni Godności(kiermasz , koncert)	13.05.2016	
Zabawa urodzinowa	20.05.2016	
Zabawa urodzinowa	10.06.2016	Czerwiec
Wyjście do banku i na zakupy spożywcze	15.06.2016	
Wyjście na spacer	24.06.2016	
Urlop	01.07.2016-31.07.2016	Lipiec
Wyjście do Banku PKO, zakupy	12.08.2016	Sierpień
Zabawa urodzinowa	19.08.2016	
Grill integracyjny	26.08.2016	
Zabawa urodzinowa	09.09.2016	Wrzesień
Wyjście do Banku PKO, zakupy	13.09.2016	
Wycieczka do Wałbrzycha	26.09.- 30.09.2016	
Wyjście do Banku PKO, zakupy	03.10.2016	Październik
Zabawa urodzinowa	07.10.2016	
Dzień Chłopaka	14.10.2016	
Wykonywanie stroików nagrobnych	24.10.2016-31.10.2016	
Wyjście do Banku PKO, zakupy	03.11.2016	Listopad
Wyjście na cmentarz	04.11.2016	
Zabawa Andrzejkowa	29.11.2016	
Ubieranie choinki	06.12.2016	Grudzień
Wyjście na pocztę	12.12.2016	
Wyjazd do kina	13.12.2016	
Uroczystość Wigilijna i Jasełka	22.12.2016	

- rehabilitacja ruchowa,

Zajęcia prowadzone były w formie indywidualnej i grupowej. Wszyscy uczestnicy brali udział w gimnastyce porannej, w ćwiczeniach relaksacyjno- koncentrujących, w grach i zabawach ruchowych oraz zajęciach ze stepu przy muzyce. Osoby z zaleceniem lekarskim były poddawane indywidualnej rehabilitacji, zgodnie z zaleceniami specjalisty. Osoby chętne brały udział w zajęciach oraz zawodach sportowych.

- filmoterapia.

Wyświetlano reportaże, filmy, programy o różnorodnej tematyce: informacyjnej, relaksacyjnej, pobudzającej syntonie z otoczeniem.

- biblioterapia.

Głośne czytanie oraz słuchanie literatury (słuchowiska), skutkowało poprawą umiejętności czytania, poszerzeniem zasobu słownictwa, nabywaniem wrażliwości, pobudzaniem wyobraźni i kreatywności u części uczestników warsztatu.

- muzykoterapia bierna, czynna- karaoke.

Muzykoterapia czynna pozwalała na wyrzucenie z siebie emocji, pozbycie się ich nadmiaru oraz umożliwiała świetną zabawę. Muzykoterapia bierna dała możliwość nabycia umiejętności wyciszenia się, relaksu i uzupełnienia sił witalnych potrzebnych podczas zajęć.

- ogrodnictwo i silwoterapia.

W sezonie wiosennym organizowane były zajęcia związane z plewieniem rabatek, sianiem i sadzeniem w ogródku warzywnym, dbaniem o plony, podlewaniem, koszeniem i grabieniem trawnika. Kontakt z pięknem natury i efekty starań dają dużą satysfakcję i motywują do dalszego zaangażowania.

- spotkania kulturalne (kino, teatr).

Uczestnicy warsztatu wraz z opiekunami korzystali z każdej nadarzającej się okazji do udziału w wydarzeniach kulturalnych, które rozwijają zmysł piękna, wrażliwości, poczucia estetyki i uszlachetniają osobowość.

- współpraca z rodzicami.

Nieodzownym elementem rehabilitacji była współpraca z rodzicami i opiekunami uczestników. Miała ona formę indywidualnych rozmów osobistych oraz telefonicznych, korespondencji, wywiadów z rodzicami, uczestnictwo rodziców i opiekunów w imprezach okolicznościowych, udzielano również wsparcia i informacji rodzicom i opiekunom w miarę potrzeby.

- zajęcia z psychologiem.

W miarę potrzeby uczestnicy i opiekunowie czy rodzice mieli możliwość indywidualnej konsultacji z psychologiem. Organizowano również pogadanki grupowe oraz zabawy z użyciem technik psychologicznych.

6. Informacja o decyzjach podjętych przez Radę Programową WTZ w Nowogardzie

Zadania rady programowej:

- opracowanie indywidualnych programów terapii i rehabilitacji dla poszczególnych uczestników warsztatu oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich realizację,
- przeprowadzania okresowej i kompleksowej oceny realizacji IPR i T,
- udzielanie informacji i wsparcia opiekunom i rodzicom uczestników,
- wyrażania opinii na temat przyznawania i wydatkowania środków treningu ekonomicznego,
- dokonywanie corocznej oceny efektów terapii u poszczególnych uczestników,
- przyznawanie nagród dla uczestników wyróżniających się zaangażowaniem i postępami w realizacji IPR i T (pochwała słowna, wyróżnienie na forum, dyplomy, nagrody rzeczowe, wyjazdy i wyjścia).

Skład Rady Programowej:

- Kierownik Warsztatu,
- Instruktorzy terapii zajęciowej,
- Specjalista do spraw rehabilitacji (rehabilitant),
- Psycholog.

Zebrania Rady Programowej odbywają się systematycznie raz w miesiącu (jeśli zachodzi potrzeba to częściej) i są udokumentowane w formie sprawozdania. W roku 2016 odbyło się 11 posiedzeń Rady Programowej WTZ w Nowogardzie, które miały charakter organizacyjny oraz obejmowały kwestię wysokości środków treningu ekonomicznego dla poszczególnych uczestników.

W roku sprawozdawczym 2016, Rada Programowa WTZ w Nowogardzie przeprowadziła okresowe- roczne oceny realizacji IPR i T 30 uczestników. Poza rocznymi ocenami, Rada Programowa przeprowadziła półroczne oceny indywidualnych efektów rehabilitacji uczestników warsztatu. Efekty tych ocen były różne, w przeważającej części przypadków zadowolające. Jedynie w jednym stwierdzono brak jakichkolwiek efektów w terapii.

W dalszym ciągu konieczne jest obserwowanie zachowań oraz postawy uczestników aby bezustannie wpływać na podtrzymanie nabytych umiejętności, motywować i stymulować do dalszego rozwoju i aktywności. Ponadto monitorować zmieniające się potrzeby i możliwości psychofizyczne uczestników aby dostosować założenia programowe do potrzeb osób biorących udział w zajęciach.

Informacja o wykorzystaniu przez WTZ środków finansowych, z uwzględnieniem kwot uzyskanych ze sprzedaży produktów i usług, wykonanych przez uczestników Warsztatu w ramach realizowanego programu terapii.

W okresie sprawozdawczym tj. od stycznia do grudnia 2016 r. Warsztat Terapii Zajęciowej w Nowogardzie uzyskał dochód ze sprzedaży produktów, wykonanych przez uczestników w kwocie 5.160 zł. Ponieważ z uzyskanych dochodów z w/w sprzedaży w 2015 roku środki nie zostały wykorzystane w całości, w związku z tym kwota 7.246,82 zł zwiększyła przychód w roku następnym, co w roku 2016 stanowiło w sumie 12.406,82 zł.

Zgodnie z decyzją uczestników pieniądze w kwocie 1.399,20 zł wydano na pokrycie kosztów zorganizowanych imprez okolicznościowych, wycieczek, oraz spotkań integracyjnych. Kwota 11.007,62 zł pozostaje do wykorzystania.

Informację o wykorzystaniu środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych i innych źródeł (Powiatu i środki własne) na finansowanie kosztów działalności WTZ w roku 2016 zawiera załącznik nr 1 do niniejszego sprawozdania.